

ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY

CEVRO

[ÚNOR 2004]

**pozice ODS v Evropě
Jonathan Evans
význam roku 1989**

cena: 15,- Kč

MOUDRÝM ČINÍ ČLOVĚKA SPOLEČENSTVÍ DRUHÝCH

ÚVODNÍK	3
POLITIKA VÁŽNĚ I NEVÁŽNĚ	
Úplně zbytečná policie / Ivan Langer	3
TÉMA	
Pozice ODS na evropské stranické scéně / Miroslav Mareš	4
Kde hledat spojence? / Ladislav Mrklas	5
ODS v evropském srovnání / Petr Sokol	6
ROZHOVOR	
Evans: Spojuje nás pohled na Evropu / Jonathan Evans	7
AKTUÁLNĚ	
Chaos kolem DPH / Hana Lánová	8
MDŽ mezi významnými dny / Josef Pavlata	8
Nejlevnější rozšíření / Petr Duchoň	9
Hledání konzervativních principů v komunální politice / Mojmir Chromý	9
ČESKÁ LIBERÁLNÍ A KONZERVATIVNÍ TRADICE	
Liberálové a konzervativci v posrpnovém disentu / Ladislav Mrklas	10
ZAHRANIČNÍ INSPIRACE	
Britští konzervativci v Evropském parlamentu / Antonín Kazda	11
15 LET POTĚ	
Význam roku 1989 / Marek Benda	12
KOMENTÁŘ	
15 let a hledání viníků / Martin Štěpánek	13
HYDE PARK	
Může být fiskální politika „nezávistá“? / Martin Kocourek	14
O CEVRO	
II. světová válka a její soudobé interpretace / Jakub Schmitz	15
Evropská akademie 2004 / Petra Viktorová	16
ZÁBAVA	
Křížovka	18
MĚSÍC ČESKÉ PRAVICE	
Leden	19

CEVRO

ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE
ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY

[únor 2004]

vydavatel:

CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie

Janáčkovo nábřeží 9, 150 00 Praha 5

IČO: 697 80 684

tel.: 224 237 769, 603 460 851

e-mail: info@cevro.cz

www.cevro.cz

předseda: Ivan Langer

ředitel: Ladislav Mrklas

tajemník: Jakub Schmitz

nakladatel:

Nakladatelství Jalna

Valdštejská 4, 118 00 Praha 1

tel.: 257 533 280

e-mail: jalna@jalna.cz

www.jalna.cz

šéfredaktor: Petr Sokol

technický redaktor: Jiří Sládeček

grafická úprava a zlom: Martin Sládeček

grafický návrh: Missing Element, s. r. o.

foto: str. 5, 6, 12 – ČTK;

ostatní – archiv CEVRO

tisk: Tiskárna Flora, s. r. o.

cena: 15,- Kč

Registrace povolena pod č. MK ČR E 141156.

ISSN 1213-9521

Praha, únor 2004.

LIBERÁLNĚ-KONZERVATIVNÍ AKADEMIE

Studium na Liberálně-konzervativní akademii sestává z osmi přednáškových bloků, rozdělených do dvou semestrů. Přednáškové bloky probíhají jedenkrát měsíčně v sobotu v Praze. Studium je zakončeno vykonáním vědomostního testu, sepsáním eseje na vybrané a konzultované téma a jeho obhajobou, která zároveň ověří komunikační schopnosti posluchačů. Absolventi studia obdrží „Certifikát absolventa“.

Studia v nultém ročníku 2003/2004 se účastní 45 posluchačů, kteří byli vybráni z více než osmi desítek uchazečů z celé ČR. K posluchačům Liberálně-konzervativní akademie patří krajští a komunální politici, asistenti poslanců a senátorů, podnikatelé či studenti státních i soukromých vysokých škol.

LIBERÁLNĚ
KONZERVATIVNÍ
AKADEMIE

ODBORNÍ GARANTI >

ekonomie / Prof. Ing. Robert Holman

mezinárodní vztahy / Doc. Dr. Petr Robejšek

politologie / Doc. Dr. Miroslav Novák

právo / Doc. JUDr. Alena Macková, Dr.

komunikace a veřejná prezentace / PhDr. Jiří Frgal

Více informací na

www.cevro.cz

PETR SOKOL
šéfredaktor

únorovým číslem časopisu Liberálně konzervativní akademie CEVRO se jako červená nit táhne téma voleb do Evropského parlamentu. Jejich výsledek ovlivní nejenom další směřování a fungování Evropské unie, ale bezesporu bude mít vliv i na vnitrostátní politiku v členských státech Unie, mezi které se od května bude počítat i Česká republika. České strany i voliči projdou zkouškou evropských voleb vůbec poprvé.

S volbami je proto spojeno i stěžejní téma aktuálního čísla časopisu CEVRO, za které jsme vybrali postavení ODS mezi evropskými politickými stranami. Toto téma rozebírá trojice příspěvků. V prvním najdete popis nadstraničnických struktur, do nichž ODS vstoupila. Druhá stať odpovídá na otázku, kde by ODS měla hledat zahraniční spojen-

ce na úrovni národních států a konečně poslední srovnává sílu a význam ODS ve středoevropském kontextu.

Ke klíčovému tématu únorového časopisu CEVRO se váže i novinka, se kterou tentokrát přicházíme. Tou se stala nová rubrika Rozhovor. Interview pro CEVRO jako první poskytl britský poslanec Evropského parlamentu a předseda delegace britských konzervativců v EP Jonathan Evans. Politik pocházející z Walesu, který v 90. letech zasedal v britské vládě, popisuje britský pohled na ODS i aktuální vývoj na evropské pravici.

K hlavnímu tématu se pojí i „Zahraníční inspirace“, která analyzuje díky příspěvku Antonína Kazdy pozici britských konzervativců v Evropském parlamentu.

úvodník

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Rozsáhlý materiál zařazený v rubrice „O CEVRO“ přináší podrobnou informaci o semináři Evropská akademie, jehož náplní se v polovině února v Lázních Bělohrad stala příprava kandidátů ODS pro evropské volby.

Ke konci pomalu, ale jistě spěje seriál Česká liberální a konzervativní tradice. Tentokrát se na cestě po historii naší pravice zastavujeme v období, kdy jediným prostorem pro pravicové myšlení byl český protikomunistický disent. K tomuto tématu má jistě co říct také Marek Benda, který přispěl do rubriky „15 let poté“.

P. Sokol

IVAN LANGER
místopředseda PS,
předseda CEVRO

V naší zemi vznikne zcela nová policejní jednotka – finanční policie. Má to být jednotka, která bude pátrat po daňových únicích. Na první pohled chvályhodné. Už na druhý pohled ale zcela zbytečné. Ostatně, jako téměř vše, co Špidlova vláda, resp. její ministři, v poslední době učinili.

Ministr vnitra Stanislav Gross znovu vymýšlí lék na problémy, které vůbec nemusely nastat. Stačilo myslet a mít trochu odvahy. Stačilo využít jedné z mála příležitostí, jak přistoupením k EU ušetřit. Zatímco v jiných případech za přistoupení draze platíme, mohli jsme odstraněním vnějších hranic a propuštěním částí celníků ušetřit. Nestane se tak, jelikož se vláda bojí, že by tím narostla nezaměstnanost. Ta samá nezaměstnanost, která jinými „osvícenými“ vládními kroky roste každý den o 200 nových osob! Najednou však vadí.

Vláda, mající už tak dost špatné svědomí, proto raději vymyslela novou policejní složku, kam velká část propouštěných celníků přejde. Je jasné, že tímto krokem dojde k celkovému navýšení počtu státních zaměstnanců a celkovému nárůstu byrokracie. Nemusíme totiž vůbec pochybovat o tom, že příslušníci finanční policie se zcela jistě nestanou pouze propouštění celníci, nýbrž i mnozí další, noví. Ano, Murphyho zákony fungují dokonale.

Už za pět měsíců tak vznikne úplně zbytečná policie. Zbytečná nejen z uvedených důvodů, ale zejména proto, že daňové úniky by v naší zemi téměř nemusely být. Stačila by větší odvaha při daňových reformách. Nejlepším receptem v boji proti daňovým únikům totiž odjakživa jsou a budou jednoduché a nízké daně – přesněji řečeno rovná daň. Naopak nejvýživnější půdou pro daňo-

politika vážně i nevážně

ÚPLNĚ ZBYTEČNÁ POLICIE

vé úniky je tak nepřehledné a vysoké zdaňování, jaké dnes panuje v naší zemi. Koneckonců i oni propouštění celníci by možná raději podnikali a byli rovně a nízko zdaňováni, než aby zůstali odkázáni na další hloupé a zbabělé vrtochy socialistické vládní garnitury.

A ještě jeden dovětek. O co bude tato nová policie zbytečnější, o to více bude mít pravomocí. Bude mít postavení, za které by se nemusela stydět ani policie za komunistického režimu. A čím větší budou pravomoci státu, tím vyšší bude míra korupce. A tím jsme zpátky na začátku bludného kruhu socialistických „receptů“ na problémy, které sami socialisté dnes a denně vyrábějí. Naše země pod vedením Špidlovy vlády krok za krokem spěje ke státu vskutku orwellovského ražení.

MIROSLAV MAREŠ
politolog, Masarykova
univerzita v Brně

POZICE ODS NA EVROPSKÉ STRANICKÉ SCÉNĚ

V SOUVISLOSTI S BLÍŽÍCÍMI SE VOLTAMI DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZAČALA BÝT V ČESKÉM PROSTŘEDÍ VĚNOVÁNA VĚTŠÍ POZORNOST ZAŘAZENÍ JEDNOTLIVÝCH POLITICKÝCH STRAN DO EVROPSKÝCH TRANSNACIONÁLNÍCH STRUKTUR.

Pozice Občanské demokratické strany, která je jedním z nejvýznamnějších subjektů českého stranického systému, je z hlediska politologických kategorií určitelná obtížněji, než je tomu např. u českých sociálních demokratů či komunistů. Příčinou je především heterogenita evropské i české demokratické pravice. Avšak skutečnost, že národní strana má určité problémy s hledáním optimálních partnerů na evropské úrovni, není nikterak výjimečná a nemá vliv na kompetentnost strany v „evropských otázkách“. Naopak může svědčit o snaze formulovat a realizovat vlastní politiku bez pasivního přizpůsobování se politickým vzorům.

Soudobá role tzv. evropských politických stran není natolik silná, aby rozhodujícím způsobem ovlivňovala formulování evropské politiky. Tu díky kompetencím Evropské rady a Rady ministrů nejsilněji určují zástupci národních vlád, které jsou ustavovány na základě výsledků národních voleb. I v Evropském parlamentu jsou poslanci (kteří jsou právně pojati jako zástupci států) fakticky vázáni hlavně na politiku národních stran, které je nominovaly. Na druhou stranu však ve

Soudobá role tzv. evropských politických stran není natolik silná, aby rozhodujícím způsobem ovlivňovala formulování evropské politiky.

strukturu Evropského parlamentu nabývají na významu poslanecké kluby tvořené podle ideové orientace a v evropském právu byla precizována úprava politických stran na evropské úrovni, které by měly získat i nemalé prostředky na svoji činnost. K prosazení řady programových požadavků politiky národní strany je vhodné nalézt spojence na evropské úrovni.

Na evropské pravicové scéně přitom existuje několik ideových proudů, na je-

EPP-ED

Logo EPP-ED

jichž základě se konstituují skupiny v Evropském parlamentu anebo transnacionální stranické organizace. Jednotlivé proudy přitom v rámci určitých struktur spolupracují a vytvářejí tak početně silné, byť v některých otázkách rozdělené bloky. V současnosti nejdůležitějším z nich je poslanecká skupina Evropské lidové strany (EPP) a Evropských demokratů (ED) v EP (která je největší frakcí v EP vůbec). Evropská lidová strana vznikla jako organizace křesťanskodemokratických stran. Vedle ní působí i Evropská demokratická unie (která však právně není politickou stranou na evropské úrovni), v níž jsou sdruženy jak křesťanskodemokratické, tak konzervativní strany.

V posledních letech je spolupráce EPP a EDU stále intenzivnější. Obě formace mají dokonce i společný sekretariát. Do práce skupiny EPP/ED se zapojují i strany, které mají k evropské lidovecké politice časté výhrady a nejsou jejími členy, ale za důležitější považují členství v silné skupině, kde lze v rámci kompromisních dohod dosáhnout splnění programových požadavků více než individuálním postupem anebo členstvím v malých frakcích (jako je např. pravicová a otevřeně „antieuropedemokratická“ Unie pro Evropu národů či Demokracie demokracií a rozdílu).

Podobný postup zvolili již na počátku devadesátých let britští konzervativci a po vnitrostranických diskusích se pro něj nyní rozhodla i ODS. Vůči politice EPP (jejímiž členy jsou KDU-ČSL a US) při posilování pravomocí evropských orgánů a mnohdy i v sociálně-ekonomické sféře má ODS řadu výhrad a programově by jí mohla být bližší skupina Unie pro Evropu národů, s níž dříve navázal kontakty především Jan Zahradil. Pragmatický přístup po zhodnocení možností limitovaného počtu poslanců (z celé ČR jich bude v EP pouze 24) vedl již vloni poslance-pozorovatele z ODS k začlenění do skupiny EPP/ED, protože úvahy o rozdělení poloviny z nich do UEN a poloviny do EPP/ED se ukázaly jako nereálné.

EPP a skupinu EPP/ED však stále více posilují nekonfesní pravicové strany, což má vliv na její celkovou ideově-programovou profilaci (zatím spíše v reálné politice než programových dokumentech). Pokud by rozpory mezi více pravicovým křídlem skupiny s preferencí me-

Do práce skupiny EPP/ED se zapojují i strany, které nejsou jejími členy, ale za důležitější považují členství v silné skupině

zivládních přístupů v evropské integraci a důrazem na transatlantické vazby a středovým křesťanskodemokratickým křídlem s euromodernistickými přístupy přerůstaly v budoucnu do neřešitelných rozporů, není vyloučeno odštěpení konzervativců a vznik nové stranicko-politické formace, do níž by se s velkou pravděpodobností začlenila i ODS. V současnosti se ale jako pravděpodobnější jeví koexistence různých středopravicových a pravicových proudů v rámci společné skupiny křesťanskodemokratických stran, tradičních nekonfesních konzervativních stran a možná i některých pravicových stran „nového typu“ (např. Forza Italia) a případně i „přeorientovaných“ a umírněných stran vzniklých na bázi někdejší krajní pravice.

LADISLAV MRKLAS

politolog, ředitel CEVRO

KDE HLEDAT SPOJENCE?

OBČAS SE MŮŽEME SETKAT S TVRZENÍM, ŽE ODS JE VÝJIMEČNOU A NESTANDARDNÍ STRANOU, KTERÁ NEMÁ ŽÁDNÉ BLÍZKÉ SPOJENCE NA EVROPSKÉ ČI SVĚTOVÉ POLITICKÉ MAPĚ.

Toto tvrzení je často vedeno snahou vylíčit ODS jako stranu izolovanou, stranu bez mezinárodní perspektivy. Tento text je reakcí na uvedené konstrukce.

Při studiu politických stran užívá politologie koncepci tzv. stranických (ideologických) rodin. Tyto rodiny reprezentují strany s obdobnými programy a politickými idejemi. K demokratické pravici můžeme v zásadě řadit tři stranické rodiny: křesťansko-demokratickou, liberální a konzervativní. Přičítat stranu do určité rodiny lze v zásadě dle tří hlavních kritérií: 1) dle názvu, 2) dle toho, jak strana chápe sebe samu, resp. jak ji chápou její voliči, a 3) dle její příslušnosti k nadnárodním uskupením příbuzných politických stran. První kritérium může být dosti zavádějící, což dokazují dvě evropské strany (konkrétně slovinská a portugalská), jež nesou název sociálně demokratické, a přesto se hlásí k pravému středu. Naopak další dvě kritéria vypovídají o postavení strany mnohem spolehlivěji.

Ve kterých zemích na západ od našich hranic můžeme najít síly blízké liberálně-konzervativní ODS? Za předpokladu, že sousloví liberálně-konzervativní značí liberální ekonomické a konzervativní hodnotové ukotvení, a zároveň vnitrostranické prostředí, kde vedle sebe soužívá jak spíše liberální, tak spíše konzervativní proud, můžeme směle říci, že prakticky ve všech západoevropských zemích.

Pro příklad bychom mohli jít do Velké Británie s její tradicí Konzervativní strany, Francie s širokým pravicovým uskupením Svaz pro lidové hnutí prezidenta Chiraca, Španělska s Lidovou stranou v březnu odcházejícího úspěšného premiéra Aznara, Itálie s Berlusconiho uskupením Vzhůru Itálie nebo Skandinávie, kde na pravici dominují konzervativci (Norsko, Švédsko) či pravicovní liberálové (Dánsko). Všechny tyto strany s ODS spojuje důraz na volný trh, suverenitu jedince, rodinné hodnoty, omezený, avšak silný, stát v duchu hesla „právo a pořádek“, obhajobu národních zájmů (včetně určitých výhrad proti některým trendům evropské integrace). Trochu jiná situace je v Německu a Rakousku, kde jsou hlavními nesocialistickými silami křesťanští demokraté. Ještě

odlišnější jsou stranická spektra v zemích Beneluxu, kde středovní křesťanští demokraté soupeří se středopravicovými liberály. Obecně se dá říci, že křesťanští demokraté kladou větší důraz na sociální solidaritu a evropskou integraci, i když téměř to samé platí i o belgických liberálech premiéra Verhofstadta. Všechny jmenované strany nicméně spojuje role hlavní protiváhy socialistických stran, jež jsou hlavními zastánkyně soudobého sociálního státu. Určitou pochybnost v tomto ohledu můžeme mít snad jedině o křesťanských demokratech v obou částech Belgie, Lucembursku a některých

naopak vyznačuje slovinská, slovenská, polská a rumunská pravice. Slovinské pravici vévodí trojlístek uskupení: středopravicová Slovinská lidová strana, antikomunistické Nové Slovinsko a výše zmíněný sociální demokraté. Na sousedním Slovensku, jež může přes značné a zcela pochopitelné problémy sloužit jako reformní vzor, se právě rozštěpila největší strana vládní koalice – Slovenská křesťanská a demokratická unie. Vedle ní však funguje také dlouhodobě stabilní Křesťanskodemokratické hnutí – odpůrce evropské ústavy. Opomenout pak nesmíme ani středopravicovou Stranu ma-

Předseda ODS Mirek Topolánek

malých křesťanskodemokratických uskupení v Itálii. V poslední době se k těmto stranám připojila i menší nelevicová strana ve Francii – Svaz pro francouzskou demokracii.

Díky změnám na přelomu 80. a 90. let minulého století může ODS najít zdatné spojence také v některých nových demokraciích ve střední a východní Evropě. Jde zejména o nyní opoziční maďarský Svaz mladých demokratů – FiDeSz a jeho menšího partnera Maďarské demokratické fórum, estonskou pravici, která – až roztržštěná do několika stran (zejména strana Vlast a nové uskupení Res Publica) – přece dokáže dlouhodobě a vcelku úspěšně vládnout nebo bulharský Svaz demokratických sil. Roztržštěností se dnes

dárské koalice. V Polsku hraje prim strana pravého středu Občanská platforma a vyhraněně pravicové a eurokritické uskupení Právo a spravedlnost, které v posledních měsících získávají významné politické body a mlovými kroky se přibližují vládním pozicím. Nejhůře je na tom patrně rumunská pravice, rozštěpená do řady stran, které jen obtížně hledají společnou notu proti levicově-populistické a nacionalistické vládě.

Ideové spojence má však ODS také v zámoří. Stačí jmenovat ty nejsilnější: americká Republikánská strana, znovusjednocení kanadští konzervativci, Liberální strana v Austrálii či Národní strana na Novém Zélandu.

PETR SOKOL

politolog

ODS V EVROPSKÉM SROVNÁNÍ

PŘI ČTENÍ ČESKÉHO TISKU SE O POLITICKÝCH STRANÁCH DOVÍME OPAVDU MÁLO POZITIVNÍHO. ČASTO BYCHOM MOHLI DOJÍT K DOJMU, ŽE BY VLASTNĚ DEMOKRACIE BYLA LEPŠÍ, KVALITNĚJŠÍ A EFEKTIVNĚJŠÍ, KDYBY VŮBEC NEEXISTOVALY.

Ještě horší obrázek pak mají strany české. Ty jsou údajně velmi vzdáleny svým evropským protějškům, ať už pocházejí ze západu nebo středu Evropy. Realita je však trochu jiná. Podívejme se proto na to, jak z mezinárodního srovnání vyjde Občanská demokratická strana.

volbami a žádná ze stran v této části politického spektra již nenese název z počátku 90. let. Složitý proces dělení, slučování a opětného slučování se nevyhnul ani slovinským stranám pravého středu. Velmi nestabilní je pravicová scéna také ve všech třech pobaltských státech. Uvedme pří-

Evropský parlament

ODS se hlásí k liberálně-konzervativní politice. K podobnému proudu se v zemích bývalého sovětského bloku přirozeně hlásí celá řada jiných uskupení. Z těch známějších můžeme jmenovat zejména Maďarskou občanskou stranu-FiDeSz, polské konzervativní Právo a spravedlnost, Slovinskou lidovou stranu nebo bulharský Svaz demokratických sil). Od všech obdobně orientovaných stran však ODS odlišuje několik základních momentů.

ODS je od svého založení v roce 1991 nepřetržitě nejsilnější pravicovou stranou. To se v regionu nepodařilo vůbec žádné jiné pravicové politické straně. V Maďarsku nejprve dominovalo národně-konzervativní Maďarské demokratické fórum a až po jeho krizi se na vrchol dostal FiDeSz. V Polsku se strany na pravici přeskupují, slučují a rozdělují před každými

klad Lotyšska, kde zatím každé volby vyhrála strana, která před nimi nebyla stranou parlamentní. Příznačný je proto název aktuálně nejsilnější pravicové formace v této pobaltské republice – Nová éra.

ODS je od svého založení v roce 1991 nepřetržitě nejsilnější pravicovou stranou. To se v regionu nepodařilo vůbec žádné jiné pravicové politické straně.

Naproti tomu ODS byla ve všech parlamentních volbách zdaleka nejsilnějším subjektem pravice, a to vždy s velmi výrazným odstupem. Jediný výraznější odchod členů, který předznamenal vznik Unie svobody, sice znamenal dočasný pád ODS v preferencích, ale volby ukázaly, že ani toto odštěpení nezměnilo výsadní pozici ODS na pravici. Odštěpená

Unie svobody získala jen zlomek hlasů, které získali občanští demokraté. ODS se příliš nezapojovala do integračních snah s jinými stranami. Za svou existenci se sloučila pouze s konzervativní Křesťanskodemokratickou stranou (KDS).

ODS dokázala ve čtyřech parlamentních volbách za sebou získat kolem 25 % hlasů a ve třech z nich dokonce tuto hranici výrazně překročila. Ostatní pravicové strany v regionu se naopak vykazují výrazným kolísáním voličské přízně. ODS ze všech voleb vyšla na prvním nebo druhém místě, a to vždy s výrazným odstupem na všechny další subjekty.

ODS zvítězila dvakrát za sebou v parlamentních volbách (1992, 1996). To se ve střední a východní Evropě podařilo již jen levicovým liberálním demokratům ve Slovinsku, kteří vznikli transformací tamní obdoby komunistického svazu mládeže, nacionalistickému Mečiarovu Hnutí za demokratické Slovensko a bohužel také České straně sociálně demokratické. Ani jedna z těchto stran očividně není pravicová.

V případě ODS je třeba zdůraznit, že nezvítězila pouze ve volbách, ale po obou vítězstvích se skutečně stala klíčovou součástí nové vládní koalice.

ODS rovněž patří mezi málo středoevropských stran, které se opravdu významně prosadily v mezinárodním rámci. Pro ODS se to platí konkrétně v případě Evropské demokratické unie (EDU), kde byl od poloviny devadesátých let místopředsedou Václav Klaus. Později byl Václav Klaus dokonce zvolen místopředsedou světové konzervativní „internacionály“, která se jmenuje Mezinárodní demokratická unie (IDU).

To vše ODS mimo jiné předurčuje k tomu, aby hrála nejvýznamnější úlohu při koordinaci a spolupráci liberálně-konzervativních sil ze zmíněných zemí. Spolupráci, která může všem zúčastněným přinést jen a jen užitek (např. při prosazování národních zájmů tvář v tvář EU či inspiraci v tom, jak porazit levice). Je proto velmi dobře, že tuto šanci ODS vzala v posledních letech do svých rukou a snaží se na tomto poli učinit maximum.

JONATHAN EVANS

britský poslanec

Evropského parlamentu

EVANS: SPOJUJE NÁS POHLED NA EVROPU

**JONATHAN EVANS PATŘIL K HLAVNÍM HVĚZDÁM EVROPSKÉ
AKADEMIE CEVRO. BĚHEM JEJÍHO PRŮBĚHU POSKYTL
PŘEDSEDA DELEGACE BRITSKÝCH KONZERVATIVCŮ V EP
ČASOPISU CEVRO EXKLUZIVNÍ ROZHOVOR.**

Pro členy, politiky i voliče ODS je britská Konzervativní strana největším vzorem a nejbližším spojencem na evropské politické scéně. Zajímavý proto jistě bude opačný pohled. Jak je naopak ODS vnímána ze strany britských konzervativců?

S ODS nás váže velmi dlouhé spojení. Vždyť Margaret Thatcherová a Václav Klaus byli vždy dobrými přáteli. Spojuje nás také pohled na Evropu. Sdílíme názor, že Evropa má být flexibilní a otevřená. Obě naše strany chtějí Evropu, která nebude postavena na neustále se prohlubující integraci a na byrokracii. Evropa by měla být postavena na ekonomické svobodě, která by nebránila rozvoji, a na boji proti nadbytečné regulaci. Právě díky této shodě panuje mezi britskými konzervativci přesvědčení, že ODS je velmi blízkým spojencem Konzervativní strany.

Některé komentáře v českých, a zejména levicových, médiích a výroky socialistických politiků obsahují myšlenku, že ODS je na evropské politické scéně osamocena. Někdy připouštějí, že vlastně jediným spojencem je britská Konzervativní strana. Existuje přesto v Evropě více stran, které sdílejí naše politické názory?

S rozšiřující se evropskou integrací je možné vidět celou řadu politických stran, které se vyvíjejí jako naši spojenci. Například skandinávské konzervativní strany ve Finsku, Švédsku a Dánsku s námi velmi úzce spolupracují v rámci frakce v Evropském parlamentu. Je jasné, že s těmito

Nejdůležitější součástí dohody pro mne tvoří to, že frakce uznala fakt, že máme odlišné názory na ústavní a institucionální otázky.

stranami máme velmi podobné názory zejména na ekonomické otázky. Lze očekávat, že tato skupina stran se ještě rozroste po přistoupení nových členských států do Evropské unie. Po něm nás posílí celá řada stran stejné orientace ze Střední a Východní Evropy.

Předpokládám, že velmi brzo budeme moci sledovat situaci, kdy názory, které

sdílejí britští konzervativci spolu s ODS, nebudou pouze jedním z prvků středopravicového smýšlení, ale stanou se převažujícím elementem středopravicového názorového proudu v evropské politice.

Česká pravice dlouho diskutuje o svém budoucím zařazení do frakcí v Evropském parlamentu. Existují dvě varianty: přiklonit se k frakci Evropské lidové strany – Evropských demokratů (EPP-ED), ve které dosud zasedali britští konzervativci, nebo vytvořit samostatnou konzervativní skupinu. Britští konzervativci uzavřeli v posledních dnech dohodu s frakcí EPP-ED, že v ní zůstanou i v příštím funkčním období. Co považujete za hlavní výhody tohoto řešení?

Nejdůležitější součástí dohody pro mne tvoří to, že frakce uznala fakt, že máme odlišné názory na ústavní a institucionální otázky. Oponujeme konceptu stále „těsnější“ Unie a jsme proti myšlence, aby EU měla novou ústavu. Tyto názory každý ve frakci EPP-ED zná, protože je často zdůrazňujeme v našich proslovech. Důležité ale zůstává, aby dohoda uznala, že frakci nyní tvoří dvě skupiny stran. Aby se i do statutu frakce promítlo, že vedle stran, které sdílejí tradiční pohled Evropské lidové strany, tu existuje jiná názorová skupina – Evropská demokraté. V rámci tohoto „ED prvku“, jehož jsou britští konzervativci jádrem a s nímž, jak vím, sympatizuje i ODS, máme odlišný pohled na evropskou integraci. Chceme mít v rámci frakce oprávnění rozvíjet a propagovat tyto naše názory. Uznání tohoto práva byla naše klíčová podmínka pro setrvání ve frakci.

A výhody tohoto setrvání? Existuje velká řada ekonomických otázek, ve kterých sdílíme stejné názory s mnoha dalšími stranami frakce EPP-ED. A jsme přece povinni bojovat se socialisty každý den.

Jsem spokojený, že můžu konstatovat, že je skutečně každou chvíli porážíme. Z tohoto důvodu nemám pochyby, že se socialisté hluboce snaží udělat vše co mohou pro to, aby rozdělili síly na pravém středu politického spektra. Tato jejich hra je dostatečným důvodem pro to, abychom spolupracovali a společně plnili náš úkol bojovat se socialismem.

Britská Konzervativní strana se stejně jako ODS chystá na volby do Evropského parlamentu. Bude Vaše volební kampaň zaměřena spíše na evropské otázky nebo na domácí britskou politiku?

Co musíme udělat, je ukázat lidem, že to, co děláme v Evropském parlamentu, se lidí dotýká. Opačný postup byl v minulosti často důvodem naší kritiky. Lidé viděli Evropský parlament jako něco vzdáleného, co se nedotýká jejich životů. Bylo by proto chybou, kdybychom k našim lidem hovořili jazykem debat v Evropském parlamentu. Musíme témata, která řešíme v Evropském parlamentu, učinit blízká lidem. Jako jeden způsob k dosažení tohoto cíle se mi jeví vybrat témata, která nejvíce zajímají voliče v České republice nebo v Británii. Víme, co jsou tato témata. Voliči se zajímají o školství, zdravotnictví, řád a pořádek, kriminalitu, otázky spojené s imigrací a azylovými záležitostmi a nikoli o evropskou ústavu. Musíme proto zdůraznit, že mnoho záležitostí v oblastech, o které se voliči nejvíce zajímají, již nebudou činěna u nás, ale na celoevropské úrovni, pokud bude přijata tato evropská ústava. A proto, pokud se zajímáte o tyto klíčové oblasti politiky, musíte se zajímat i o evropskou ústavu. To je princip, který se snažíme položit do popředí naší volební kampaně. Poslední výzkumy volebních preferencí ukazují, že je to sdělení, kterému voliči rozumějí.

CHAOS KOLEM DPH

Naše vláda je nekompetentní. Jinak se nedá nazvat její počínání okolo změn nejdůležitější daně v ČR – daně z přidané hodnoty.

Jak je možné, že vláda dělá zásadní změny návrhu zákona o DPH v době, kdy je tento návrh ve druhém čtení v PS? Jak může vláda ze dne na den měnit podnikatelské podmínky v důležitých daňových zákonech? Jak může ministr financí jeden den tvrdit, že Evropská komise nám nedovolí zařadit pleny do snížené sazby a druhý den je do snížené sazby zařadí se sdělením, že s Evropskou komisí se to nějak dohodne? Znamená to, že jsme tedy nemuseli respektovat vůbec žádné evropské směrnice o DPH? U plen je vláda ochotná jít do přímého střetu s Evropskou komisí, ale služby restaurací pro ni tak důležité nejsou? Na základě čeho se vláda rozhoduje? Proč vláda zdražuje vodné, stočné, kulturní a sportovní akce,

krmiva, časopisy, služby knihoven a umělecké služby? Tyto položky vláda přesunovat do základní sazby nemusela, jednoduše se rozhodla, že peníze navíc někde vybrat musí a voda, odpad, kultura, sport, atd. se jí k tomu hodily nejvíce? Je hezké, že automobily možná trochu zlevní, když to, co potřebujeme každý den – vodu a odpad – se zdraží až o čtrnáct procent. Jak to, že za potraviny socialisté tolik bojují, ale vodu a odpad klidně zdraží bez mrknutí oka?

Může vláda skutečně počítat s vyšším výběrem DPH? Vždyť majitelé restaurací, hotelů, kin, divadel a sportovních zařízení budou díky nečekanému zásahu vlády krachovat. Od koho pak chce vláda dodatečné peníze vybrat? Očekává se, že v důsledku vládní reformy bude muset ukončit svou živnost okolo 100 tisíc podnikatelů! Navíc zvýšení cen vyvolá snížení spotřeby a díky vyšším daním se přesune

část ekonomických aktivit do šedé zóny! Jak nám vláda může tvrdit, že snížení základní sazby z 22% na 19% se promítne do cen? Když byla před 3 lety snížena sazba DPH u restauračních služeb z 22% na 5% tak se tento přesun do poklesu cen vůbec nepromítl! Kde tedy bere vláda jistotu, že tříprocentní změna DPH zásadně sníží konečné ceny?

Vláda se rozhodla, že bude stále více a více přerozdělovat. Nestačí jí, že již dnes přerozdělí polovinu toho, co ekonomika za rok vyprodukuje. Nové přerozdělování (jednorázové výplaty důchodcům a rodinám s dětmi) znamená i další administrativní zátěž!

Zajímavé je, že se z druhé části vládní reformy zcela vytratil její původní cíl – snížení schodků veřejných rozpočtů. Vláda plánuje více vybrat na daních a více utratit. Po tolik nutném snížení veřejných výdajů není vidu ani slechu. ■

HANA LÁŇOVÁ

asistentka poslance
M. Doktora

MDŽ MEZI VÝZNAMNÝMI DNY

Myslím si, že významný den by měl reprezentovat něco, na co je dobré a správné si čas od času vzpomenout. Pro mne osobně takovým dnem je například 12. březen, den, kdy ČR vstoupila do NATO. Rozhodně to není ta komunistická taškařice, kterou jsme za totality zažívali vždy 8. března, v jeden z nejdopornějších komunistických kolektivních svátků, Mezinárodní den žen. Ženy dostávaly bonboniéry, karafiáty, mýdlo, ručník, případně stokorunové poukázky na nákup v Bílé labuti, muži se opili. Námitku, že se tento svátek slaví i v jiných demokratických zemích, nelze v ČR vůbec vznášet. V zahraničních demokraciích je ledacos jiné, neměli tam čtyřicet let komunistický režim. Žádným doporučením pro MDŽ není ani to, že byl prohlášen za významný den rezolucí Valného shromáždění OSN z roku 1975. Okolnosti vzniku MDŽ jsou poněkud zahalené tajemstvím, myslím si,

že umělým. Nebýt tohoto tajemného zastření, nikdy by nemohlo dojít k tomu, že někdo v roce 2004 bude chtít tento svátek prohlásit za významný den pro náš stát a naše občany. Osobně takový návrh považují za urážku jemnosti a vrchol nevku.

Proč se slavil MDŽ 8. března? V roce 1910 se v Kodani uskutečnila Mezinárodní konference žen. Tato konference byla ve skutečnosti konferencí žen-socialistek a vedlejší akcí Kodaňského kongresu socialistické Druhé internacionály. Rozhodnutí o oslavě hnutí za ženská práva na této konferenci nebylo ničím jiným než propagandistickým tahem, který byl součástí komplexní strategie Internacionály.

Později bylo pro mezinárodní den žen stanoveno přesné datum, a to 8. března na památku ženských nepokojů zaměřených proti válce a bídě v Petrohradu v roce 1917. Tyto nepokoje přerostly

v únorovou revoluci. Tak už to v Rusku chodilo, podobně jako 7. listopad přerostl v říjnovou revoluci, tak 8. březen přerostl v únorovou revoluci. Důležité je, že datum bylo stanoveno. Muselo být ovšem stanoveno až následujícího roku, a to už bylo po vítězství bolševiků, tedy po VŘSR. Kdo ho stanovil? Lenin? Naděжда Krupská? Nejvyšší sovět? Nevím a nebudu po tom pátrat.

Jsem naplněn hlubokým smutkem při představě, kdy v kalendářích na příští rok, mezi významnými dny ČR, bude uveden vedle Dne památky holocaustu (27. leden., kdy v roce 1945 byl osvobozen koncentrační tábor v Osvětimi), Dne památky obětí komunistického režimu (27. červen 1950, kdy byla popravena paní Dr. Milada Horáková) také Mezinárodní den žen (8. březen – vzpomínka na tradiční, nikdy nekončící rvačky ruských žen ve frontě na chleba). ■

JOSEF PAVLATA

senátor

PETR DUCHOŇ
primátor Brna

Úvahy na téma co nám přinese vstup do EU nabývají konkrétnějších obrysů. V mnoha z nich se však stále projevuje neopodstatněný optimismus. Dílem proto, že jej úmyslně budí naši vládní politici, a dílem proto, že k němu přispívá samotná EU.

Podívejme se na oblast strukturálních fondů a společné zemědělské politiky. Zde se jedná o největší finanční transfery. EU oficiálně nic neslevila ze svých ambicí snižovat hospodářskou heterogenitu i po svém rozšíření. Stále zdůrazňuje hospodářský úspěch Irsku jako produkt své politiky. Dostatečně však nepřiznává, že nově přistupujícím zemím se rozhodně nedostane tak významné pomoci jako zemím, které do EU vstoupily v minulých desetiletích.

Zkrátka a dobře, východní rozšíření je unikátní nejen rozsahem, ale také zásadní redukcí výhod poskytnutých přistupujícím

cím zemím. Vezmeme-li v úvahu náklady EU na rozšíření v přepočtu na počet obyvatel přistupujících zemí, pak se jedná suverénně o nejlevnější rozšíření v dosavadní historii EU. Očekávat tedy, že se přistupující země v relativně krátké době přehoupnou přes hranici 75 % průměru HDP, jako se to podařilo Irsku, není reálné. A pokud se tak u některé z nově přistupujících zemí přeci jen stane, pak to bude daleko spíše zásluha vnitřní politiky, než politiky EU.

Zásadní redukcí poskytnutých výhod lze doložit mnoha argumenty. Jedním z nejpádnejších je srovnání odhadované čisté pozice ČR s čistými finančními toky unijních peněz například do Irsku a Řecka. (Čistá pozice vyjadřuje rozdíl mezi tím, co ročně člen zaplatí do pokladny EU, a tím, co z prostředků EU získá.) Předběžné odhady hovoří o tom, že v letech 2005 a 2006 se bude pohybovat naše

čistá pozice maximálně kolem 300 milionů eur. To představuje zhruba 30 eur na osobu ročně. Je nabitelní, že za tyto peníze mnoho muziky být nemůže. Tato částka je zhruba dvacetkrát nižší, než tomu bylo v Irsku a třináctkrát nižší než v Řecku. Pro pořádek připomínám, že naše úroveň HDP vůči průměru EU 15 je nyní naprosto srovnatelná s úrovní HDP v těchto zemích při jejich vstupu do unie.

Je zřejmé, že doba velkorysého přístupu k novým členům EU je bohužel nenávratně pryč. ČR může v nejlepším případě počítat s čistým finančním tokem, který bude v přepočtu na obyvatele řádově nižší než v Řecku a Irsku v devadesátých letech 20. století. Uvážíme-li klesající ochotu obyvatelstva EU přispívat na rozšíření, nezbyvá nám než spoléhat na vlastní síly. Zdrojem našeho optimismu budí tedy důvěra v prosazení pravicové politiky a ve schopnosti lidí naší země. ■

NEJLEVNĚJŠÍ ROZŠÍŘENÍ

MOJMÍR CHROMÝ
starosta Benešova

Často slyšíme, že současná česká pravice, jmenovitě ODS, ale také některé další menší strany, vycházejí z liberálně-konzervativních pozic. Někdy ovšem můžeme nabytí dojmu, že převažuje složka liberální nad tou druhou, že si někdy až bezbřehého liberalismu dopřáváme příliš, zatímco konzervativní principy se krčí kdesi v koutě.

Především bude dobré si vyjasnit, v čem ony konzervativní zásady v politice spočívají a naopak co je jim cizí. Konzervatismus usiluje o to, z minulosti zachovat všechno pozitivní, co se osvědčilo a přinášelo lidem prospěch a co vychází z dobrých evropských tradic, neobávám se to formulovat tak, co těží z odkazu anticko-židovsko-křesťanské civilizace. Je to – nazíráno dnešními očima – zastupitelská demokracie jako vládní systém, liberální princip v hospodářské sféře a základní povinnost a vzájemná ohleduplnost v ob-

čanských vztazích. Jedním z nezbytných východisek je pevné zakotvení vědomí, že držba majetku není hříšná a zavrženíhodná, protože úplná rovnost mezi vlastníky je čirá utopie, jejíž realizaci proklamovali – mimochodem zcela bezúspěšně a falešně – komunisté. Jinou věcí zůstává, že nám mnohé cesty k nabytí majetku v předchozích letech připadají právem nepoctivé a tudíž v rozporu s konzervativními principy. S následky „tunelování“ se budeme více či méně úspěšně potýkat ještě řadu let. Nicméně všechny velké zvraty, války a revoluce v průběhu 19. a 20. století vynesly vždy vrstvu válečných zbohatlíků, gründerů, šmelinářů, keřasů a podobných žvlů, kteří byli vždy zčásti eliminováni, zčásti splynuli s většinou společností a přijali jakž takž její modus vivendi.

Z uvedeného je patrné, že jedním z přednostních cílů konzervativců v současnosti by mělo být pěstování právního

vědomí občanů, úcta k zákonům, jakož i zdokonalování a současně zjednodušení našeho legislativního rámce. Občanská vyspělost po nás vyžaduje škálu ctností, z nichž nejjobecnější je zásada, že svoboda jednotlivce končí tam, kde by byla dotčena práva druhého, ovšem zahrnuje také řadu zdánlivých banalit, např., že odpady patří do kontejneru či do popelnice, za jejichž odvoz musím zaplatit.

Co tedy odlišuje konzervativce od ryzího liberála nebo od socialisty? Vždyť přece všichni odmítají totalitu, horují pro parlamentní demokracii, propagují či alespoň připouštějí tržní hospodářství a velebí občanskou vyspělost.

Základní rozdíl proti čirému liberalismu se jeví v tom, že konzervavec neusiluje o změnu za každou cenu, o změnu pro změnu. ■

HLEDÁNÍ KONZERVATIVNÍCH PRINCIPŮ V KOMUNÁLNÍ POLITICE

LADISLAV MRKLAS

politolog, ředitel CEVRO

LIBERÁLOVÉ A KONZERVATIVCI V POSRPNOVÉM DISENTU

JE NEZVRATNOU SKUTEČNOSTÍ, ŽE VELKÁ ČÁST ČESKÉHO DISENTU PO ROCE 1968 SMÝŠLELA LEVICOVĚ. PŘESTO BYCHOM ZDE NAŠLI JAK JEDNOTLIVCI TAK I CELÉ, BYŤ POČETNĚ NEVELKÉ SKUPINY, JEJICHŽ ORIENTACE BYLA ZŘETELNĚ PRAVICOVÁ.

V první etapě vývoje se v disentu angažovali zejména studenti, některé odborové organizace, „reformní“ komunisté, nezávislí socialisté, trockisté a řada jiných skupin, kterým bylo společné levicové (někdy až krajně levicové) vidění světa.

CHARTA 77

V polovině 70. let začaly vznikat příznivější podmínky pro nový nástup opozičních iniciativ – zejména tzv. helsinský proces, jehož součástí byl i zvýšený zájem o dodržování lidských práv v zemích komunistického bloku. V reakci na zásah státní moci proti tzv. hudebnímu undergroundu vzniká první zřetelná opoziční iniciativa – Charta 77. Právě perzekuce hudebního undergroundu dala podnět k jistému sjednocení opozičních proudů, mezi nimiž figurovaly i osoby liberální (B. Doležal) či konzervativní (V. Benda, I. Medek) orientace.

Záhy se však ukázalo, že Charta 77 nebude s to hrát roli skutečného opozičního hnutí. Důvodem byla její rezignace na politiku jako nástroj společenských změn a technologii moci a orientace na lidská a občanská práva. Zde můžeme také hledat kořeny jevu, který dodnes vyznává určitá část českých intelektuálních elit, – tzv. nepolitické politiky.

DEMOKRATICKÁ INICIATIVA

Na konci 70. let vznikla uvnitř disentu skupina, která hleděla na počínání Charty se značnou nedůvěrou a vyčítala jí právě výše zmíněnou nepolitickou podstatu. Tato skupina, nazývaná realisté, se rekrutovala z řad bývalých nekomunistických intelektuálů shromážděných původně okolo časopisu Tvář. Vůdčími postavami byli E. Mandler, B. Doležal a K. Štindl.

S realisty později spolupracovaly také další osobnosti. Mezi nimi i lidé z tzv. šedé zóny, tj. struktur situovaných v polooficiálním prostoru prognostických, ekonomických ústavů, státní banky apod. K nim patřili i polistopadoví předáci pravicových stran – zejména V. Klaus, J. Stráský, T. Ježek.

Právě skupina tzv. realistů stála v roce 1987 u zrodu prvního pokusu o vytvoření jednotného disidentského politického hnutí – Demokratické iniciativy (DI). Z jejího podnětu byl zaslán dopis Federálnímu shromáždění, vyzývající poslance k demokratizaci života české společnosti, zrušení cenzury a vytvoření pluralitní společnosti. Tento pokus však zůstal pouhým torzem, neboť cesty signatářů se rychle rozešly z důvodů strategických, osobních i ideových.

POLITIZACE DISENTU – HNUTÍ ZA OBČANSKOU SVOBODU

Mezníkem ve vývoji komunistického bloku byl rok 1985, kdy k moci nastoupil M. Gorbačov. Postupné zavádění reformů strnulého brežněvovského režimu nacházelo odezvu ve všech sovětských satelitech. Nejinak tomu bylo v případě Československa. Vládnoucí elita se dostávala do vnitřní izolace. Jedním z důvodů nárůstu společenské aktivity bylo i zhoršení hospodářské a sociální situace, a také kritický stav životního prostředí. Nesouhlas se stávající státní mocí se projevoval ve zvýšeném zájmu o politické dění a aktivní účasti v různých aktivitách, zpočátku orientovaných nikoli vysloveně politicky.

Bylo jasné, že je třeba udělat další krok na cestě ke konstituování skutečně politické síly. V říjnu 1988 bylo ustaveno

Hnutí za občanskou svobodu (HOS), jež vydalo manifest „Demokracii pro všechny“. Tento manifest mj. žádá zrušení článku o vedoucí úloze KSC ve státě, radikální hospodářskou reformu s pluralitou forem vlastnictví a důrazem na soukromé podnikání, dodržování občanských práv a svobod, demilitarizaci společnosti, odchod sovětských vojsk a návrat národní svěbytnosti.

Mezi hlavní organizátory HOS, které bylo volným sdružením svobodně vznikajících a žádnému centru nepodřízených politických skupin a klubů, od počátku patřil V. Benda. Hnutí se později začalo formovat jako zárodek politické strany. V souladu s tím zaujímalo stanoviska ke všem významným událostem (celkem téměř 70). V komisi HOS, která připravila pracovní verzi ústavy, byl vedle V. Bendy také pozdější zakladatel ODA P. Bratinka. Během roku 1989 HOS spolupracoval s dalšími nezávislými iniciativami na organizaci řady protestních shromáždění. Členové se také aktivně zapojili do kampaně kolem prohlášení „Několik vět“, které vzniklo v červnu 89 a které postupně podepsalo na 40 000 osob.

Uvnitř HOS docházelo k logickému ideologickému třibení. Pro budoucí pravicí bylo zajímavé především vytvoření Křesťanskodemokratického klubu vedeného V. Bendou, ve kterém se angažovali také M. Tyl, J. Litomiský, M. Benda, M. Semín aj. Již tehdy se ovšem také rozešly cesty ideových spojení. Skupina kolem D. Kroupy a P. Bratinky prosazovala vznik uskupení, v jehož názvu se neobjeví slovo „křesťanský“. Právě ona stála později u zrodu ODA.

V předvečer listopadových událostí vznikly také jiné iniciativy, v nichž se výrazně angažovali polistopadoví představitelé pravicové politiky: Nezávislé mírové sdružení (H. Marvanová), Společnost přátel USA (S. Devátý), studentská Stuha (M. Benda, J. Vidím). Zapomenout nesmíme ani intelektuální kroužky kolem samizdatových časopisů (zj. Střední Evropa se svojí pražskou a brněnskou mutací). I zde si totiž třibily své názory osobnosti, které dodnes ovlivňují českou liberálně-konzervativní politiku. ■

ANTONÍN KAZDA

právník, politolog, kandidát
do EP

BRITŠTÍ KONZERVATIVCI V EVROPSKÉM PARLAMENTU

CESTA BRITSKÝCH KONZERVATIVCŮ EVROPSKÝM PARLAMENTEM MŮŽE JISTĚ BÝT PŘÍKLADEM I PRO ČESKÉ OBČANSKÉ DEMOKRATY. KDYŽ BRITÁNIE VSTOUPILA V ROCE 1973 DO EVROPSKÉ UNIE, HLEDALA BRITSKÁ KONZERVATIVNÍ STRANA, STEJNĚ JAKO DNES ODS, SVÉ MÍSTO V EVROPSKÉM PARLAMENTU.

Konzervativci se rozhodli pro založení samostatné frakce, pro kterou vybrali jméno Skupina evropských demokratů (European Democratic Group). Díky tomu vznikl název „evropští demokraté“, který se později stal samostatným termínem. Britské konzervativce ve frakci postupně doplnili dánští konzervativci z Konzervativní lidové strany a španělští lidovci. Španělští konzervativci však v roce 1989 přestoupili do klubu Evropské lidové strany.

V roce 1992 se rozhodli britští konzervativci vydat spolu s jejich dánskými kolegy stejným směrem. Pro vstup do klubu Evropské lidové strany si ale vymínili dvě výjimky: odmítnutí Evropské měnové unie a Evropské sociální charty. Už tehdy vstup konzervativců do frakce odmítali členové Evropské lidové strany, kteří jsou spíše stranami středu než opravdu pravicovými subjekty – francouzský Svaz pro francouzskou demokracii (UDF), obě belgické křesťanskodemokratické strany a italská Křesťanská demokracie. Z důvodu historických reminiscencí proti hlasovala i irská strana Fine Gael.

Konzervativci své začlenění do frakce potvrdili po volbách 1994 i 1999. Po posledních volbách dokonce prosadili, že se frakce přejmenovala na „Evropská lidová strana – Evropští demokraté“.

Před dvěma roky si ale Konzervativní strana stanovila tři podmínky, kterými podmínila své setrvání ve frakci i po volbách v roce 2004. V první z nich konzer-

vativci požadovali právo vyslovovat své odlišné postoje na evropskou integraci. Ve druhé podmínce chtěli prosadit možnost, aby národní strany mohly vstupovat buď do Evropské lidové strany nebo do skupině Evropských demokratů. Konzervativci se tím snažili umožnit stranám, které se hlásí k Evropské demokratické unii (EDU) bezproblémový vstup do frakce EPP-ED. Strana se tak bude

Strana se tak bude moci rozhodnout, zda chce do frakce vstoupit na základě programu Evropské lidové strany nebo na základě přihlášení se ke konzervativní skupině Evropských demokratů.

moci rozhodnout, zda chce do frakce vstoupit na základě programu Evropské lidové strany nebo na základě přihlášení se ke konzervativní skupině Evropských demokratů.

Konečně třetí podmínka vyžadovala zlepšení financování a personálního záze-

mí Evropských demokratů. Jednání o těchto podmínkách však minulý podzim dospěla do mrtvého bodu. Možnost odtržení britských konzervativců od EPP-ED a vznik nové parlamentní frakce byl tehdy považován za velmi pravděpodobný. Zvolení nového šéfa konzervativců Michalea Howarda v listopadu 2003 znamenala ale obnovu vyjednání. A to i přestože v rámci Konzervativní strany existuje silná skupina zastánců založení samostatné frakce.

K definitivní dohodě se podařilo dospět letos 10. února. Britští konzervativci dosáhli splnění všech tří podmínek. Navíc dohoda obsahuje ustanovení, které garantuje skupině Evropských demokratů alespoň jedno místo místopředsedy frakce.

Při hlasování ve frakci byla nová dohoda o jednotné frakci všech klíčových stran pravého středu v Evropském parlamentu schválena poměrem 98 hlasů pro, jeden proti.

CEVRO a ODS Praha 5

si Vás dovolují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý pták 2004,

která se konají vždy **třetí čtvrtek v měsíci od 18.00 hodin** v klubu Modrý pták, oblastní kanceláři ODS Praha 5, **Janáčkovo nábřeží 11** (roh s ul. Lesnickou), **Praha.**

Diskusní témata >

- 18. března
- 15. dubna
- 20. května
- 17. června

- Bruselské mýty a realita**
- Křesťanské hodnoty a liberálně-konzervativní politika**
- Ekonomická bilance našeho vstupu do EU**
- Liberální nebo konzervativní? Liberálně-konzervativní!**

MAREK BENDA

poradce senátního klubu

VÝZNAM ROKU 1989

LETOŠNÍ ROK JE VE ZNAMENÍ 15-TÉHO VÝROČÍ UDÁLOSTÍ Z ROKU 1989. CHTĚL BYCH SE JAKO JEDEN Z BEZPROSTŘEDNÍCH AKTÉRŮ TĚCHTO UDÁLOSTÍ ZAMYSLET NAD NĚKTERÝMI VŽITÝMI MÝTY.

Hlavním důvodem pádu komunistického režimu byl nepochybně fakt, že už s ním nebyl téměř nikdo ztotožněn a většina (zvláště mladších) lidí měla pocit naprosté nesvobody a dusivé nesmyslnosti. Tichý konsensus (výsledek jednoho z nejděsivějších procesů v našich novodobých dějinách, normalizace, jejíž průběh a možnost prosazení nebyly dodnes uspokojivě analyzovány) Husákovského režimu, kdy za mlčení a rezignaci na věci veřejné bylo národu umožněno žít v relativním dostatku, se pomalu rozpadal. A to nejen pocitem části dospívající generace, že toto je špatný obchod, ale i prohlubující se nefunkčností centrálního plánování. Není pravda, jak nám dnes bývá často předhazováno, že tu byla sice nesvoboda, ale pořádek a relativní blahobyt. Nezapomínejme, že věci se nenakupovaly, ale sháněly, že se na byty čekalo patnáct i více let, že se zavíralo za vyprávění vtípů, že o vědecké hodnosti i o cestě do ciziny rozhodoval stranický výbor a že průměrný plat byl méně než 100 dolarů.

Porevoluční působení disentu bývá často ztotožňováno především se jmény tzv. osmašedesátníků a na základě tohoto mylného pohledu se zpětně celý disent popisuje jako záležitost převážně bývalých partajních bossů. Zdání však klame.

Význam roku 1989 spočívá v tom, že se začala propojovat úzká skupina disentu se zbytkem společnosti. Před rokem 1989 jsou jediných masových akcí schopni pouze křesťané (ať už se jedná o pouť na Velehrad v roce 1985 nebo o Navrátilovu petici). Teprve v roce 1989 dochází, a to většinou ve spojení s disentem, k výraznému nárůstu občanských aktivit. Ať už se jedná o stále početnější a stále hůře roze-

Václav Benda

hnatelné demonstrace, petici Několik vět, šíření Lidových novin či vznik celé řady neoficiálních občanských uskupení, opoziční tábor začne dramaticky narůstat jak co do počtů, tak i aktivity. I demonstrace 17. listopadu je připravována za úzké koordinace s rozhodujícími činiteli disentu.

Současně disent začne pronikat do širšího povědomí národa jako reálná alternativa. Disentu se sice po letech bojů podařilo vytvořit vnitřní i vnější komunikační vazby a schopnost nalézat kompromisy mezi lidmi velmi odlišných názorů, ale dlouho byl spoluobčany brán jako skupinka snůlků, jejichž aktivity jsou bojem s větrnými mlýny. Právě v tomto období však dochází k dovršení snahy o nezpochybnitelné vnitrostátní i mezinárodní uznání disentu jako reálné opozice. Uznání, které později způsobí, že může být prezidentem zvolen Václav Havel a ne Císař nebo Dubček (a přes všechny výhrady k prezidentskému Václavu Havlovi zejména v pozdější době si asi dnes všichni uvědomujeme, po jakých cestách se ČR také mohla vydat).

Porevoluční působení disentu bývá často ztotožňováno především se jmény

tzv. osmašedesátníků a na základě tohoto mylného pohledu se zpětně celý disent popisuje jako záležitost převážně bývalých partajních bossů. Zdání však klame. V noci 17. listopadu otec pronesl: „Je jasné, že revoluce propukne (já na něj koukal nevěřicně, mně to moc jasné nebylo), jen je problém, že o několik měsíců dříve, než jsem počítal. Neboť Obroda a síly s ní spojené jsou neskonale lépe připraveny než my.“ Jak prorocká slova! Nástup osmašedesátníků a socialisticky orientovaných politiků byl na počátku roku 1990 vskutku drtivý. Zapomíná se na to, že se z řad disentu formuje i silný proud pravicových politiků, který slouží jako opora všech reformních snah. Klíčové zákony, které nastaví celou společenskou transformaci, prosadí ve FS vedle Klause a jeho ekonomů právě skupina bývalého nekomunistického disentu (Benda V., Tyl, Bratinka, Kroupa, Devátý, Mandler, Battěk a další) spolu s lidmi z okresů, kteří později tvoří základ ODS. V této souvislosti by měla být oceněna generace prvního FS, které i přes dominanci levice dokázalo nasměrovat ČR na nejrozumnější cestu ze všech postkomunistických zemí.

Závěrečná poznámka: Přes výše uvedené není pravdivá stále znovu nám podouvaná teze, že bylo vše jasné, předem rozhodnuté, že „moc ležela na zemi“, že režim padl vlastním zhroutilím či dokonce spiknutím KGB. Kromě toho, že přinejmenším do generální stávkové vlny vůbec nebylo jasné, jak to celé dopadne (mě osobně zadrželi ještě 19. 11. a dlouho celý stávkový výbor netušil, jestli vzápětí všechny nepozatýkají), i ochota občanů angažovat se stoupala i v roce 1989 jen velmi pomalu. Petici studentů z jara, požadující jiný typ samosprávy než jen prostřednictvím SSM, podepsalo pouze 171 (!) studentů a mnozí za to byli ve svých školách potahováni. Účast na demonstracích se sice zvyšovala, ale až do povoleného Albertova dosahovala maximálně dvou desítek tisíc lidí. Celá společnost žila ve velkém strachu před mocí StB, komunistické strany a potažmo ruských tanků.

MARTIN ŠTĚPÁNEK

komentátor Deníků Bohemia

15 LET A HLEDÁNÍ VINÍKŮ

V listopadu 1989 se u nás ledy pohnuly a tehdejší Československo se jako jeden z posledních satelitů sovětského hegemonistického totalitarismu vydalo na cestu demokracie. Náš „Samet“ byl celým světem obdivován jako inteligentní, nenásilný, racionální proces. Období, kterým jsme procházeli, bylo plné nadšení i zmatků. Po listopadu jsme volili euforicky jediné – „demokracii“, „svobodu“ proti „totalitě“, ale nevěděli jsem přesně „co“. Bylo to přirozené. Pojmy jako svoboda a demokracie pro nás představovaly nepoznané. Po získání svobody a demokracie málo kdo z nás tušil, že tyto zbraně, kterými svobodný svět za hranicí Varšavského paktu disponuje, jsou nástroje, se kterými je nutno naučit se zacházet nebo se obrátit proti jejich vlastníkům.

Období vyvrcholilo rozdělením Československé republiky. Dnes odsuzovaný a vyčítaný krok, za kterým, podle dnešní interpretace, stáli Václav Klaus a Vladimír Mečiar, byl ve své době světem považován za nejelegantnější racionální řešení národnostní otázky. Tyto komentáře se objevily především v kulturních zemích jako Belgie, Velká Británie a Kanada, které s podobným problémem dodnes

násilně a pro svět nebezpečně zápolí. U nás se naopak začala stále častěji objevovat teorie o Klausově zradě. Přitom se ukázalo, že soužití Čechů a Slováků v otevřeném evropském partnerství může být daleko kvalitnější než ve společném státě. Tyto národy se oprostily od závisti, vzájemného vyčítání a rozdílů kulturních, společenských a historických. Proč se na tato fakta dnes zapomíná? Listopad 89 je dnes hodnocen jako konflikt mezi „Vítězstvím lásky a pravdy nad lží a nenávistí“ a „Kupónovou tunelou – privatizací“, která naší vlast ožebračila. Listopad, v mnoha podáních, rozdělil nejen Československo, nýbrž i společnost na „humanisty a zloděje“. Kdo toto dělení a soud vyslovil je dnes více než jasně. Při dnešní politické frustraci připomínáme, že pokroky, kterých země tehdy dosahovala, byly patrné takřka na každém kroku a den ode dne.

Česká národní závist a nesoudržnost se začaly dostávat do konfliktu s iniciativou úspěšných a těch, kteří se báli, že dynamika úspěchu, nezávislosti a sebevědomí je může připravit o mocenské pozice. Od listopadu doutnající konflikt, který přerostl v požár, Havel–Klaus, toho byl jasným příkladem. S následky bojujeme

dodnes. Výsledkem je dnes Klausovo vítězství a zahořkost těch, kteří si je nedokáží připustit a občanskopolitický rozkol prohlubují. Polarizace společnosti, která nedokáže táhnout za jeden provaz, nakonec způsobily totální roztržštění politické scény a neschopnost kompromisu v zájmu státu a národa. Do politiky vstoupil klukovský výraz „S někým nikdy!“, byť by šlo o demokratického partnera. Dnes osudová nedůvěra občanstva v politiku a její reprezentanty se stala důsledkem politického amatérismu a nepředvídatosti. Současné vládní koalici tvořené pravolevicí a levopřavicí, která vznikla na principu naprosto nesmyslného ideologického boje, který měl být v listopadu 89 zapomenut, se podařilo společnost podnikatelsky, ekonomicky, občansky a vlastenecky demotivovat do té míry, že je pro mnohé výhodnější ze státu týt a především pochybovat o smyslu listopadových změn a navíc za nimi hledat ještě i spiknutí. K nápravě tohoto stavu nás naše členství v EU určitě nepřivede. Naopak, lze se obávat, že pod lupou Evropy a eurosrovnávání se problémy a rozkolnictví ještě prohloubí, neboť se znovu začnou hledat viníci. ■

INZERCE

Vysoká škola J. A. Komenského – studijní obor sociální a masová komunikace

Chcete se stát žurnalistou, tiskovým mluvčím, odborníkem na public relations a práci s veřejností? Chcete se seznámit s prostředím médií, politiky, státní správy a samosprávy, ekonomiky i reklamy? Chcete mít vliv na chod společností? Chcete osobně poznat špičkové novináře a mediální odborníky a čerpat z jejich zkušeností a znalostí?

Pak je tu pro Vás studium na Vysoké škole J. A. Komenského (VŠJAK) v Praze, nově otevřený studijní obor sociální a masová komunikace. Již nyní otevírá kombinované studium, které můžete studovat při zaměstnání.

Zvláštní termín přijímacích zkoušek: **27. března 2004**. Od dubna můžete studovat vysokou školu!

Podrobnosti a přihlášky na VŠJAK, Praha 1, Tržiště 20, studijní odd.
tel.: 257 533 861, 257 531 476, e-mail: vsjak@vsjak.cz, internet: www.vsjak.cz

MARTIN KOCOUREK

poslanec PSP ČR

MŮŽE BÝT FISKÁLNÍ POLITIKA „NEZÁVISLÁ“?

Tato stať reaguje na článek pánů Alesina a Giavazzioho, profesorů ekonomie z Harvardské a Milánské univerzity (viz časopis Ekonom č. 1 z 8. 1. 2004), „o neblahém vlivu politiků na fiskální politiku“. K eliminaci těchto „neblahých vlivů politiků na fiskální politiku“ zastávají alternativní názor, že by fiskální politiku mohli formulovat „nezávislí odborníci“ a stanovovat pravidla by mohla „nezávislá byrokracie“ (podobně jako tomu je u měnové politiky). Jinými slovy fiskální (nebo-li rozpočtová) politika by byla „nezávislá“. Jistě zajímavý, dost lákavý, a zdaleka ne nový koncept fiskální politiky, postavený

kého trhu a svobodných voleb. Zjednodušeně řečeno, cíle u obou politik musí být formulovány politicky, jakkoliv mají výsostně ekonomické důsledky. Jiný postup v demokracii díky existenci Arrowova teorému není možný. To je tedy to, co má měnová a fiskální politika společné.

Rozdíl mezi oběma politikami spočívá v tom, že v oblasti měnové politiky se postupem času a zkušeností (a teprve v 70. letech 20. století) podařilo dosáhnout tak vysoké politické shody na jejich základních cílech a společenské prospěšnosti těchto cílů (stabilita měny, resp. stabilita cen), že naplňování těchto cílů bylo pro

možné jejich realizaci svěřit do rukou nezávislé instituce. Hlavním důvodem této neshody je zejména to, že už ústavní formulování základních cílů fiskální politiky a jejich nástrojů je velmi obtížné, ne-li nemožné. Tento hlavní důvod je důsledkem faktu, že fiskální politika je implicitně hlavním tématem všeobecných voleb, neboť pouze fiskální politika umožňuje politické reprezentaci formulovat a realizovat volební programy, na jejichž základě vznikl její mandát. A vzhledem k tomuto faktu, a vzhledem k tomu, že voliči se chovají podle schématu racionální ignorance a podléhají tak efektu krátkozrakosti, nelze vůbec předpokládat, že by se jedna či druhá strana politického trhu (politikci, resp. voliči) vzdala možnosti ovlivňovat zejména krátkodobě – střednědobou fiskální politiku (tj. tvorby volebních programů, resp. rozhodování o jejich realizaci).

Co je ale možné a reálné, je usilování o formulování dlouhodobých cílů fiskální politiky, stejně jako nástrojů k jejich dodržování a vynucování. Příkladem tohoto přístupu je např. návrh ústavního zákona o rozpočtové kázi České republiky, který ODS – bohužel – neúspěšně předložila v Poslanecké sněmovně před rokem, dalším příkladem také jsou návrhy ústavních zákonů o vyrovnaných státních rozpočtech.

Závěrem je nutné říci, že vše, co jsem se snažil v této stati popsat a zdůvodnit, je obsahem uznávané ekonomické školy a teorie, již výše zmíněné školy veřejné volby (public choice), reprezentované nositelem Nobelovy ceny za ekonomii, Jamesem Buchananem. Tedy „nic nového pod sluncem“. Zjednodušeně řečeno, pokud nás neblahý vliv politiků na fiskální politiku opravdu trápí, je zbytečné vést diskusi o chování politiků, neboť to je jen důsledek současných fiskálních pravidel. Vedme ale vážnou diskusi o co nejšířších společenských cílech fiskální politiky a maximální možnou shodu promítneme do ústavních fiskálních zákonů, neboť jen tak dáme politikům pevné fiskální mantinely, a pouze tak odstraníme příčiny současného – a tolik kritizovaného – stavu české rozpočtové politiky. ■

Strakova akademie, v pozadí Kramářova vila

na logickém argumentu, že když může být nezávislá měnová politika, mohla by být nezávislá i politika fiskální. Na první pohled možná logické, ale je zde opomenut jeden zásadní problém, a tím je jak něco společného, tak několik rozdílů mezi oběma politikami, a i proto si tento alternativní názor zaslouží podrobnější rozbor.

Společné má měnová a fiskální politika to, že obě patří mezi oblasti, ve kterých nelze podle Arrowova teorému nemožnosti (škola veřejné volby) dosáhnout společenského preferenčního uspořádání. Jinými slovy pro obě oblasti nelze stanovit jednomyslné (objektivní) společenské preferenční cíle. Cíle u obou politik lze tedy stanovit pouze na základě individuálního uspořádání preferencí, jejichž stanovení může učinit – předpokládáme-li, že žijeme v demokratickém společenském uspořádání – pouze politická reprezentace, a to prostřednictvím politic-

jistotu svěřeno do rukou „nezávislých (resp. nevládních) institucí“, resp. do rukou jejich „nezávislých (nevládních) reprezentantů“. V tomto kontextu je ale velmi naivní si myslet, že jak tyto nezávislé instituce, tak jejich reprezentanti jsou „nezávislí“ na politické situaci, či politické reprezentaci, neboť jejich „nezávislost“ je vymezena v politických dokumentech a ujednáních (nejčastěji v ústavách) té či oné země. Nezávislost tak nespočívá v nemožnosti politické změny cílů a charakteru institucí v oblasti měnové politiky, ale v obtížnosti provedení těchto změn ze strany politické reprezentace.

U fiskální politiky je tomu na rozdíl od měnové politiky tak, že se doposud nepodařilo politicky uspořádat individuální preference v oblasti cílů fiskální politiky tak, aby politická shoda byla taková a tak podrobná, aby ji bylo možné promítnout jak do ústavních zákonů, tak aby bylo

JAKUB SCHIMTZ
tajemník CEVRO

II. SVĚTOVÁ VÁLKA A JEJÍ SOUDOBÉ INTERPRETACE

V minulém čísle časopisu jsme Vás informovali o odstartování nového projektu, který připravuje CEVRO ve spolupráci s ODS Praha 5. Tématem druhého diskusního fóra, které se konalo 19. února v přednáškovém sále ODS Praha 5, byla II. světová válka a její soudobé interpretace. Na toto téma přišel diskutovat politolog a publicista Bohumil Doležal a filosof, člen koordinační rady Česko-německého fondu budoucnosti Miloslav Bednář. Přednášku si přišlo poslechnout a do následné diskuse se zapojily na čtyři desítky osob.

Diskusi opět zahájil předseda oblastního sdružení ODS Praha 5 František Laudát, který vyjádřil svou radost nad tím, že se na přednášce setkávají dvě osobnosti s velmi rozdílnými názory, přičemž „právě tato názorová rozdílnost má přispět k větší pluralitě názorů a ukázat různý úhel pohledu na tuto problematiku.“

Bohumil Doležal ve svém příspěvku zdůraznil, „že na druhé světové válce je zvláštní to, že je to konflikt neuzavřený žádnou mírovou smlouvou s Německem, který logicky vyústil ve studenou válku.“ Různé odškodňovací nároky vznášené vůči Německu a naopak Německem vůči jiným státům podle Doležala plynou právě z absence formálního ukončení války. Svou interpretaci druhé světové války Bohumil Doležal založil především na samých pří-

Na druhé světové válce je zvláštní to, že je to konflikt neuzavřený žádnou mírovou smlouvou s Německem, který logicky vyústil ve studenou válku.

činách válečného konfliktu. Zásadní příčinu spatřuje „v tvrdém potlačení Německa po I. světové válce, které vedlo k pocitu národní krivdy a zrodu nového diktátorského ideologického režimu, který se ujal vlády a směřoval k válečné revanši.“ Bohumil Doležal polemizoval se spravedlností Norimberského procesu. Tvrdil, že „tento tribunál nebyl vytvořen za účelem dosažení spravedlnosti, ale měl být pouhou demonstrací jednoho mezi západními mocnostmi a komunistickým Ruskem“. Své tvrzení dokládá také argumentací amerického

Bohumil Doležal, Ladislav Mrklas, Miloslav Bednář

konzervativního politika Roberta Tafta, tvrdého kritika norimberského tribunálu. Bohumil Doležal zároveň připomněl diskusi, která se nyní vede o tom, zda se násilí na civilním obyvatelstvu nedopustilo pouze Německo, nýbrž i západní mocnosti, které nelítostně bombardovaly německá města, ačkoli to nemělo pro vývoj války žádný hlubší význam. Doležal se dále věnoval koncepci tzv. omezené demokracie, která v poválečném Československu vystřídala demokracii prvorepublikovou, a to do značné míry za přispění prezidenta Beneše. Připomněl přitom především tři její prvky: „1. úpravu politického režimu v rámci tzv. Národní fronty, která mj. přinesla zákaz opozice, a to v první řadě dvou nejsilnějších meziválečných pravicových stran – národní demokracie a agrárníků, 2. podstatné omezení soukromého podnikání a ekonomických svobod, 3. odepření občanských a lidských práv velkým skupinám obyvatelstva“. Dle Bohumila Doležala se tím značně pootevřela cesta komunistům a ruskému panství v Československu.

Miloslav Bednář ve svém úvodní příspěvku hovořil o dvou soudobých interpretacích: „první je historická, která je jasná, a opírá se o zásadní fakta. Z ní jasně vyplývá, kdo válku začal a proč. Druhá interpretace je politická a snaží se různě desinter-

pretovat historii“. Miloslav Bednář dodal, že po roce 1989 jsme opět bohužel svědky nacionalistické politické interpretace. Podle jeho názoru se tak děje proto, že „Německo chce v EU hrát zase první housle“. Tyto hlasy dle Bednáře navazují na historické německé myšlení, pokusy o ovládnutí Evropy, které vyvěraly z pocitu, že Německo je „příliš velké pro Evropu, příliš malé pro svět“. Připomněl, že nyní se z oficiálních míst v Německu ozývají hlasy, které hovoří o tom, že výsledek II. světové války byl bezprávný na Německu. „Tato nacionalistická desinterpretace“ podle Bednářova názoru relativizuje vinu na válce. Kromě jiného se dle Bednáře ukázala také při projevu německého prezidenta Johannese Raua, který srovnával vyhlazení šesti milionů Židů s vyhnáním Němců z Polska a Československa. Johannes Rau dle Bednáře žádal reciproční a stejné potrestání všech a ne jen Německa. K otázce odsunu Němců z Československa Bednář poznamenal, že jeho koncept byl inspirován výměnou obyvatel mezi Tureckem a Řeckem, ke kterému došlo po I. světové válce.

V následné živé diskusi se hovořilo o různých příčinách i důsledcích války, vyrovnávání se s totalitní minulostí, krivdách na té či oné straně i rizikách budoucího vývoje euroatlantických vztahů. ■

PETRA VIKTOROVÁ

analytička CEVRO

EVROPSKÁ AKADEMIE 2004...

LETOŠNÍ ROK OPĚT BUDE ROKEM VOLEBNÍM. CEVRO PŘI TĚTO PŘÍLEŽITOSTI POŘÁDÁ A BUDE POŘÁDAT CELOU SÉRII SEMINÁŘŮ, KTERÉ JSOU URČENY KANDIDÁTŮM DO VŠECH TROJÍCH LETOŠNÍCH VOLEB.

První na řadě budou volby do Evropského parlamentu. V rámci přípravy na ně CEVRO uspořádalo mezinárodní seminář Evropská akademie 2004. Ten se uskutečnil ve dnech 13. až 15. února 2004 ve východočeských Lázních Bělohrad na Jičínsku. Semináře se zúčastnilo 20 z celkového počtu 24 kandidátů ODS do Evropského parlamentu v čele s lídrem Janem Zahradilem či „dvojkou“ kandidátky Petrem Duchoněm. Ti všichni měli příležitost prožít víkend naplněný především, nikoli však výlučně, prací na vlastním zdokonalování z hlediska komunikačního i vědomostního.

Práce CEVRO na poli přípravy kandidátů pro letošní volby touto akcí však teprve začala. Již nyní je v plném běhu příprava semináře pro lídry do podzimních krajských voleb, který pořádáme poslední květnový víkend v Praze (28.–29. května). Stranou našeho zájmu pochopitelně nezůstanou ani další krajští či senátní kandidáti, pro které připravujeme neméně atraktivní semináře, jež proběhnou v červnu, resp. září 2004.

Pátečního zahájení semináře se ujali předseda ODS Mirek Topolánek a také předseda pořádajícího CEVRO Ivan Langer. Poté lídr kandidátky Jan Zahra-

dil a šéf volebního štábu pro evropské volby Martin Říman seznámili kandidáty a všechny další účastníky s koncepcí kampaně, o níž se následně rozproudila mezi kandidáty živá debata..

EVROPSKÁ AKADEMIE – PŘÍPRAVA KANDIDÁTŮ

Sobotní program zahájil Jan Zahradil svojí přednáškou o místě ODS v evropském politickém spektru. Přednášku zaměřil zejména na otázku, do kterého klubu v rámci Evropského parlamentu by mohli vstoupit poslanci zastupující ODS v tomto shromáždění. Zdůraznil, že současná situace je velmi příznivě naladěná setrvání v klubu Evropské lidové strany-Evropských demokratů (EPP-ED), ve kterém zasedají i ideově nejspřízněnější britští konzervativci. ODS by se po volbách mohla stát nejsilněji zastoupenou stranou ze zemí mimo šestice největších států EU.

Po úvodní přednášce se trénink kandidátů posunul k praktickým dovednostem. Všichni kandidáti prošli nejprve přednáškou psychologa Jiřího Frgala o komunikaci a veřejné prezentaci. Po obědě byli kandidáti rozděleni do dvou skupin, v rámci kterých se věnovali mediálnímu tréninku pod vedením psychologa Jiřího Frgala a jeho kolegů z Agentury Spektrum. Tato část komunikačního tréninku se zaměřil na řešení potenciálních komunikačních situací jako je vystoupení na mítinku s následným útokem jeho nespokojeného účastníka nebo rozhovor s nepřítelů přátelsky naladěným novinářem. Svá vystoupení mohli navíc kandidáti hodnotit díky pořizovanému videozáznamu z jejich vystoupení.

Po celodenním maratónu přišla k duhu koupel ve zbrusu novém lázeňském bazénu a některé další lázeňské procedury.

V neděli byly na programu semináře tři rozmanité přednášky. Nejprve vystoupil zahraniční host – předseda delegace poslanců britské Konzervativní strany v Evropském parlamentu Jonathan Evans, který hovořil o politice frakce EPP-ED. Zdůraznil zvláštní postavení

Účastníci semináře Evropská akademie 2004

Poslanec EP Jonathan Evans hovořil o politice frakce EPP-ED.

...PŘÍPRAVA KANDIDÁTŮ DO EP

své strany v tomto klubu i možnosti, že obdobného postavení by mohla dosáhnout také ODS. Neopomněl zmínit ani to jakou strategii chystají konzervativci v předvolební kampani. Zdůraznil, že konzervativci a jejich spojenci sice ve frakci tvoří menšinu, ale díky disciplinovanosti a vnitřní organizaci jejich skupiny mají na politiku frakce i EP jako celku výrazný vliv.

Následující přednáška přední odbornice na evropskou problematiku Markéty Pitrové z brněnské Fakulty sociálních studií shrnula roli a význam Evropského parlamentu. Přednáška byla obohacena o velmi přehlednou a plastickou elektronickou prezentaci. M. Pitrová se věnovala zejména roli Evropského parlamentu v legislativním procesu a vztahu parlamentu k dalším institucím EU.

Přednáškový blok uzavřel svým vystoupením politolog, ředitel hamburského Mezinárodního institutu pro hospodářství a politiku Petr Robejšek, který hovořil o perspektivách evropské integrace a roli ČR. Důraz přitom kladl zejména na otázku obhajoby národních zájmů. Pravidla mezinárodní politiky trefně popsal slovy: „Státy nemají přátele, jen zájmy“. Dosavadní českou zahraniční politiku označil za málo důraznou, zakříknutou a nekoncepční. Jako největší chybu naší zahraniční politiky v poslední době označil Petr Robejšek naše váhání přijmout na české území americké vojenské základny, které mělo za následek, že Američané je pravděpodobně umístí v sousedním Polsku. V EU doporučuje Petr Robejšek

Seminář se konal v Lázních Bělohrad.

České republice pozici země, která nebude se vším slepě souhlasit, ale naopak bude tvrdým vyjednávačem, který se nebude bát bouchnout do stolu, jak to často dělají Řekové.

Na závěr semináře se konala tisková konference, na které byli představeni všichni přítomní kandidáti ODS do EP.

Z OHLASŮ KANDIDÁTŮ- ÚČASTNÍKŮ AKADEMIE

Jan Zahradil: „Myslím, že celý víkend byl zorganizován jak co do obsahu, tak do formy zcela bezchybně a jsem přesvědčen, že stejného názoru jsou i všichni ostatní kandidáti. Myslím si, že všem pomohlo, že se vzájemně poznali a vzájemně obohatili.“

Petr Duchoň: „Zvlášť bych ocenil vysokou úroveň všech, kteří nám věnovali svůj čas a svoje znalosti. Perfektní byla i infrastruktura, která nám byla k dispozici. Také jsem velice ocenil styl prezentace

CEVRO. Je vidět, že to není žádný polotovar nějakého amatéra.“

Hynek Fajmon: „Co bylo opravdu dobré, byl mediální trénink. Ten považuji za velmi efektivní, zvláště debatu mezi lidmi, kteří si sdělují navzájem poznatky a navzájem se kritizují.“

Ivo Strejček: „Já jsem se nejvíce těšil na doc. Robejška, toho znám už dlouho. Informace, které jsme dostali, byly v takové zahuštěné formě, opravdu moc pěkné.“

Oldřich Vlasák: „Domnívám se, že to byla velice prospěšná akce. Hlavně jsem ocenil odborný program celé konference. Byla to taková výzva a inspirace. Pro mně to znamenalo nabití baterek do kampaň.“

Ivan Knížátko: „Naprostou skvělým vrcholem byla právě vyslechnutá přednáška p. Robejška. Neméně přínosný byl včerejší komunikační trénink. Myslím, že seminář naplnil všechna má očekávání.“

CEVRO a Regionální sdružení ODS Moravskoslezský kraj
si Vás dovoluují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý dům 2004,

kteřá se konají vždy **druhou středu v měsíci od 18.00 hodin**
v Modrém domě, regionální kanceláři ODS Moravskoslezského kraje,
Sokolská 8, Ostrava.

Diskusní témata >

14. dubna
12. května
9. června

Bruselské mýty a realita
Ekonomická bilance našeho vstupu do EU
EURO – ano, ne; kdy?

KŘÍŽOVKA

Tentokrát je v tajence výrok antického filosofa a politického myslitele Aristotela (384–322 př. Kr.).

	STAROVĚK	1. DÍL TAJENKY	SIBIRSKÝ VELETKO	TENISOVÝ ÚDER		EURO- ASIJSKÉ POHOŘÍ	2. DÍL TAJENKY	RUSKÝ SOUHLAS	POBÍDKA		MĚSÍC (BÁSNICKY)	4. DÍL TAJENKY	NĚMECKÝ "TO"				
SOUČÁST ĚTER. OLEJŮ					ČÁST POSTROJE (UDIDLO)					DROGA							
ANEBO					MADRIDSKÝ FOTB. KLUB NĚMECKÝ "ČERVENÝ"					RUSKÁ RYBÍ POLEVKA HLÍNA NA KORENECH ROSTLIN							
ZKRATKA TĚLO- VÝCHOVNÉ JEDNOTY			DOMÁCI ZVÍŘECTVO SLOVENSKY "OPRAVDU"					ČÁSTKA PENĚZ ČÁST ZÁVODU									
JMÉNO BYVÁLEHO BTANKÁŘE VIKTORA				LISTNATÝ STROM TEPRVE					PLACHTA ZADNÍHO STĚHU OBEC NA DOMAŽLICKU				ROD TROPIC- KÝCH MRAVENCŮ				
HLÁSAT						POHONNÁ SMĚS CIZÍ POLNÍ MÍRA					TUMÁŠ POSUNUTÍ						
PŘÍLIŠ MNOHO					NAŘÍKAT ZNAČKA MOUKY					ZNOJ NEDO- PLATEK							
	SPZ NOVÉHO JÍČINA NEOZNÁMIT URÁDUM			OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL PRIVÁTY			ROSTLINNÝ KRYT										
VOZKOVO CITOSL.			LES FOTBALOVÝ OBRÁNCE				SBÍRKA STARO- IRÁNSKÝCH SVATÝCH KNIH										
SÍDLO DÁNSKA									DRAVÝ PTÁK				ŽENA (NÁREČNĚ)				
CÍP KVĚTNÍHO KALICHU											ŽIVOČICH						
PODĚKO- VÁNÍ													SRNEC (KNIŽNĚ)	ASIJSKÉ Ž. JMÉNO ČÍSELNÁ LOTERIE			
CHEM. ZN. AMERICIA			OVŠEM (OBEČNĚ)	LATINSKY "JMĚNÍ"									ZÁVAZEK				
1000 KG									SETNINA POLICEJNÍ UZAVŘENÝ VŮZ								
	ČERNÁ NEMOC BUDDHIST. HROBKA				OHLEDU- PLNOST	HEBREJSKÝ KRÁL BÁŠANU	3. DÍL TAJENKY	ŘECKY "PROTI" PRODLOU- ŽENÁ ŽEĐ					ANGLICKY "VENKU"				
TEBE			STATIV VYSOKÁ KARTA							SÁZKOVÁ OTÁZKA PŘEZDÍVKA EISEN- HOWERA							
ANGLICKY "JEDEN"				ŠPIÓN NÁZEV RETNICE							VYJÁDRĚNÍ POMĚRU MPZ TCHAJ- WANU						
JIHOČESKÉ SÍDLO						100×											
ČESKÝ SOCHÁŘ						SPOLE- ČENSKÁ ZÁBAVA							POMŮCKY: AAP, AVESTA, EJBY, OG, OŠK, RC, UCHA				

Tajenka z minulého čísla: Člověk je svobodný, nemusí-li poslouchat žádnou osobu, nýbrž pouze zákon.

LEDEN

STÍNOVÝ MINISTR VNITRA NA OCHRANU ZÁCHRANÁŘŮ

Oproti deklarovaným prohlášením vládních politiků, že je třeba něco učinit s problémem rostoucích útoků na osoby, které zasahují v krizových situacích (záchrannáři, zdravotníci, hasiče), připravila ODS konkrétní řešení novely zákona, jež uvedenou problematiku skutečně řeší.

Stínový ministr vnitra Ivan Langer 20. ledna předložil návrh na vydání zákona, kterým se mění trestní zákon. Tento návrh se pokouší pomoci postiženým lepší právní ochranou, zejména tvrdším postihem pachatelů. A to tak, že rozšiřuje institut „přitěžujících okolností“, ke kterým soud přihlíží při výměře trestu, a to směrem ke zprísňení trestu ukládaného pachateli.

Navrhovaná novela zákona je formulována natolik obecně, aby nezužovala okruh osob, podílejících se na záchraně života, zdraví a majetku jen na profesionální záchranáře, zdravotníky a hasiče, nýbrž aby umožnila vyšší stupeň právní ochrany každé osobě, která prokáže vysokou míru svých morálněvolných vlastností a rozhodne se pomoci občanům v nouzi.

ODS K VYSLÁNÍ VOJÁKŮ

ODS podporovala a podporuje vojenské operace mezinárodní koalice v Iráku a Afghanistanu. Proto také v příslušných hlasováních hlasuje pro vyslání našich jednotek. Bez tlaku a hlasů ODS by jednotky AČR v těchto oblastech nepůsobily.

Vláda však naprosto rezignovala na přesvědčování vlastních poslanců a dopředu počítá s tím, že chybějící hlasy pro vyslovení souhlasu s vysláním dodá opoziční ODS. ODS je připravena podpořit vyslání vojenské jednotky do Afghanistanu za následujících podmínek: ODS je přesvědčena, že v možnostech AČR je počítat maximálně se dvěma paralelně vedenými zahraničními operacemi.

Navrhovaná jednotka speciálních sil je součástí vojenské zpravodajské služby. Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách nedovoluje použití této jednotky především v bojové operaci směřující k eliminaci teroristů. Proto požadujeme vyjmutí jednotky z rámce operační struktury vojenského zpravodajství.

Vláda musí doložit, že AČR má dostatek kvalifikovaného a vycvičeného personálu pro zajištění tří rotací v této operaci.

Vláda musí určit konkrétní kapitoly státního rozpočtu a konkrétní finanční částky, které umožní financování této operace, a to potenciálně až do konce roku 2004.

Tyto podmínky jsou kategoričtým a nepřekročitelným minimem pro naši podporu vládního návrhu. Bez jejich splnění ke dni projednávání návrhu v PSP ČR by ODS návrh nepodpořila.

UNIONISTÉ CHTĚJÍ OPUSTIT LIBERÁLNĚ- -KONZERVATIVNÍ RODINU

Republikový výbor Unie svobody – Demokratické unie pověřil na svém zasedání 8. února předsedu strany jednáním o možnosti vstupu poslanců zvolených za US-DEU v Evropském parlamentu do Klubu evropských liberálů, demokratů a reformistů (ELDR).

US-DEU se od svého vzniku dosud orientovala na spolupráci s konzervativci a křesťanskými demokraty v rámci Evropské lidové strany a její pozorovatelé zasedají v Evropském parlamentu ve frakci Evropská lidová strana – Evropská demokraté (EPP-ED), v níž zasedají i pozorovatelé za ODS.

Přestup pravicové strany, která dosud působila v konzervativních a křesťansko-demokratických strukturách, není v naší zemi novinkou. Stejný krok již učinila před několika lety, tehdy také chřadnoucí, Občanská demokratická aliance (ODA). I ona si slibovala od přestupu k liberálům nový impuls pro její upadající

politický vliv, což se ale nenaplnilo. Evropská liberálové z ELDR se tak začali ohlížet po jiném partnerovi. ELDR v sobě zahrnuje celou řadu liberálních stran, které se rozkládají od pravého středu po levý střed politického spektra a jsou výrazně profederalistické. Jedna z největších stran frakce, britská Liberální demokracie, je vysloveně levicovou politickou formací. ELDR jako celek je v Evropě považována za stranu středu.

ŠKOLENÍ KANDIDÁTŮ PRO EVROPSKÉ VOLBY

Ve dnech 13. až 15. února 2004 uspořádalo CEVRO mezinárodní seminář Evropská akademie 2004. Semináře konaného v Lázních Bělohrad se zúčastnili kandidáti ODS do Evropského parlamentu v čele s lídrem Janem Zahradilem. Seminář byl pořádán za podpory frakce Evropské lidové strany-Evropských demokratů (EPP-ED) v Evropském parlamentu.

Slavnostního pátečního zahájení semináře se zúčastnili předseda ODS Mirek Topolánek, předseda CEVRO Ivan Langer a šéf volebního štábu Martin Říman. Sobotní program zahájil Jan Zahradil svojí přednáškou o místě ODS v evropském politickém spektru. Kandidáti poté prošli komunikačním tréninkem pod vedením psychologa Jiřího Frgala z Agentury Spektrum. V neděli byly na pořadu semináře tři přednášky. Nejprve vystoupil zahraniční host – poslanec EP za britskou Konzervativní stranu Jonathan Evans, který hovořil o politice frakce EPP-ED. Přednáška přední české odbornice na evropskou problematiku Markéty Pitrové z brněnské Fakulty sociálních studií shrnula roli a význam Evropského parlamentu. Přednáškový blok uzavřel svým vystoupením politolog, ředitel hamburského Mezinárodního institutu pro hospodářství a politiku Petr Robejšek, který hovořil o perspektivách evropského integrace a roli ČR. Na závěr se konala tisková konference, na které byli představeni všichni přítomní kandidáti ODS do EP.

- > 50 nových posluchačů
- > inovovaný studijní program a rozšířený okruh lektorů
- > nové studijní materiály
- > přístupnost s připravovaným akreditovaným bakalářským studiem

[publikace]

- > Průvodce evropského pravicového kandidáta
- > Průvodce krajského pravicového kandidáta
- > Česká liberální a konzervativní tradice
- > sborníky z konferencí
- > ediční řada „Víme o sobě“

[časopis CEVRO]

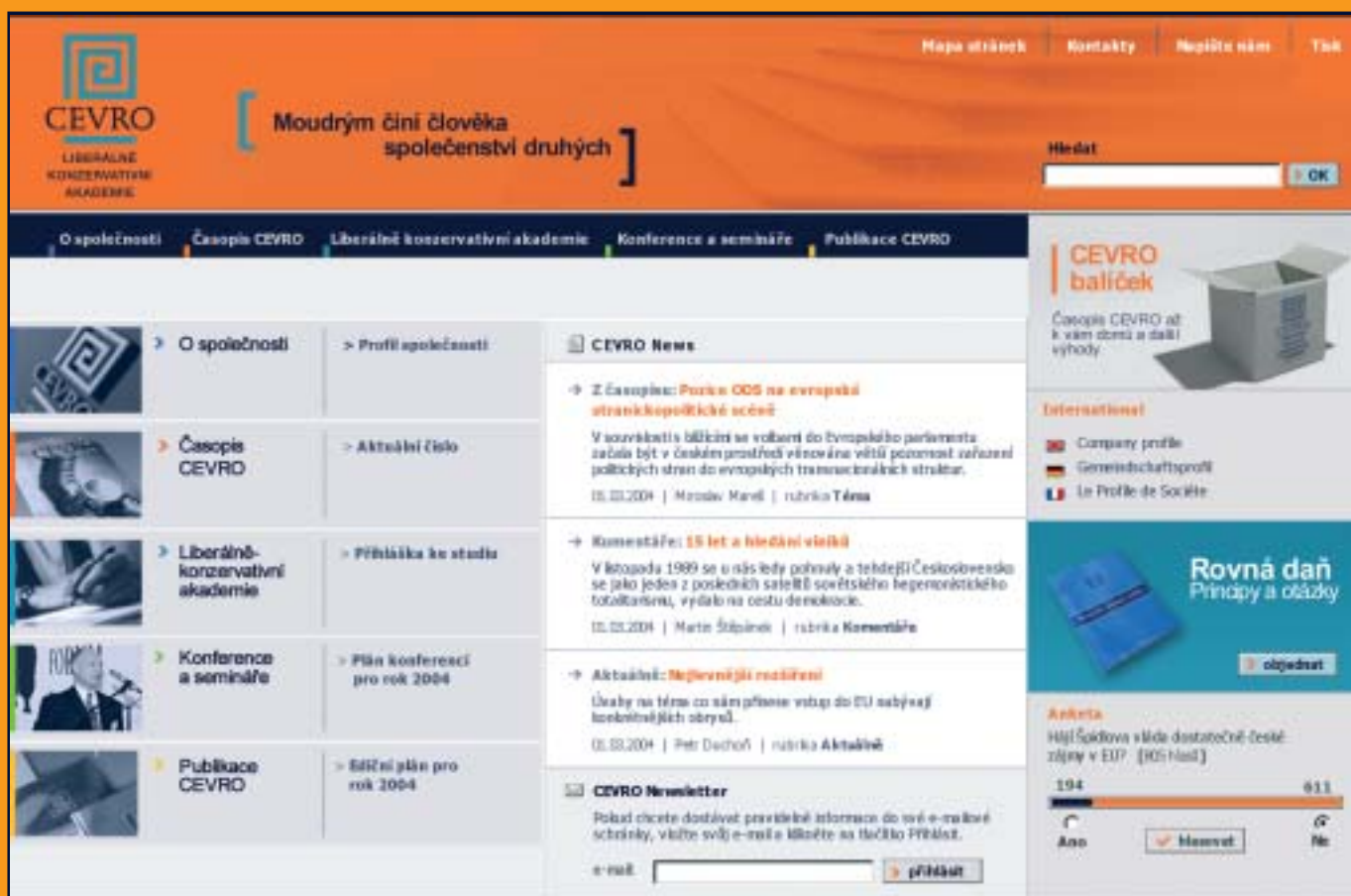
- > každý měsíc nové číslo
- > osvědčené i nové rubriky a seriály
- > rozšířený okruh autorů
- > kvalitnější a adresnější distribuce
- > kvízy, ankety, soutěže...

[konference a semináře]

- > 13.–15. února Evropská akademie 2004
- > 19. března Forum Populini 2004 – Evropská agenda
- > listopad 15 let poté
- > listopad seminář Hamburk 2004
- > Diskusní fórum Modrý pták, Praha – každý 3. čtvrtek v měsíci
- > Diskusní fórum Modrý dům, Ostrava – každá 2. středa v měsíci
- > semináře pro krajské a senátní pravicové kandidáty
- > semináře a diskusní večery v regionech – témata dle Vaší objednávky

Další informace, včetně aktuálních komentářů, přihlášek a objednávkových formulářů, najdete na zbrusu inovované webové stránce:

www.cevro.cz

The screenshot shows the CEVRO website homepage with a navigation menu, search bar, and several content sections including 'CEVRO News', 'Aktuální číslo', and 'Publikace CEVRO'.

Navigation: Mapa stránek, Kontakty, Napíšte nám, Tisk

Header: CEVRO LIBERÁLNĚ KONZERVATIVNÍ AKADEMIE

Quote: [Moudrým činí člověka společenství druhých]

Search: Hledat [input field] [OK]

Menu: O společnosti, Časopis CEVRO, Liberálně-konzervativní akademie, Konference a semináře, Publikace CEVRO

Left Column:

- O společnosti > Profil společnosti
- Časopis CEVRO > Aktuální číslo
- Liberálně-konzervativní akademie > Přihláška ke studiu
- Konference a semináře > Plán konferencí pro rok 2004
- Publikace CEVRO > Ediční plán pro rok 2004

CEVRO News:

- Z časopisu: Pozice ODS na evropské stranickopoučkové scéně**
V souvislosti blížící se volby do Evropského parlamentu začala být v českém prostředí výrazně větší pozornost věnována politickým stranám do evropských transnacionálních struktur.
15.03.2004 | Marek Mareš | rubrika Téma
- Komentáře: 15 let a hledání vládky**
V listopadu 1989 se u nás tedy pohyby a tehdejší Československo se jako jeden z posledních sateřů sovětského hegemonického totalitarismu, vydalo na cestu demokracie.
15.03.2004 | Martin Štěpánek | rubrika Komentáře
- Aktuální: Nejlevnější možnosti**
Úvahy na téma co nám přinese vstup do EU nabývají teoretických obrát.
15.03.2004 | Petr Duchaň | rubrika Aktuálně

CEVRO Newsletter:
Pokud chcete dostávat pravidelné informace do své e-mailové schránky, vložte své e-mail a klikněte na tlačítko PŘIJMĚT.
e-mail: [input field] [PŘIJMĚT]

CEVRO balíček:
Časopis CEVRO až k vám domů a další výhody.

International:
Company profile
Gemeinschaftsprüfung
Le Profil de Société

Rovná daň:
Principy a otázky
[objednat]

Anketa:
Hájí špičková vláda dostatečně čestné zájmy v EU? [ROZHAŠ]
194 [progress bar] 611
Ano [input checked="checked" type="checkbox"/> Ne [input type="checkbox"/>
[Hlasovat]